

"Megbolondult Lázár bátyánk tizenöt a jügel!"

Szüleink talán még emlékeznek arra, aki a fenti szavakkal kínálta portékáját a Csetényi Vásárban záróra előtt. Most nem a bölcs kereskedő piaczgazdasági szemléletéről akarok írni. Másról.

Április van. A hónap elején, az első hétfői napon szokott lenni a Csetényi Vásár. Híres volt, sok környékbeli ember kereste fel. Ugyanúgy nagyapáink is már előző nap útrakeltek, jószágaikat terelve, távoli vidékekre jártak vásárolni. Kisbér, Lovászpata, Gyömöre, Pápa, Szentgál vásáraiba is elvitték áruikat, pedig ezek a falvak, mezővárosok többnapos járásra estek Cseténytől.

Az Alszege (mai alsóbolt) az út két oldalán sorakoztak a sátrak, kádárok, cukorkások, méterárosok, cipészek, csizmadiák, szűcsök stb. kínálták portékáikat és végezték szolgáltatásaikat. A sátorerdő egészen a Kövesdig tartott. Aztán a Kövesden az állatvásártér volt kialakítva a lovaknak, majd a szarvasmarháknak, tehát egészen nagy felfordulás lehetett a régi időkben. A háború sem tudta megakadályozni az akkori hagyományokat. Bár 1944-ben nagy riadalom támadt, mikor "Liberátorok" húztak át az égen és a Szövetségesek Gyórt bombázták, de a vásár nem maradhatott félbe. Azt csak az 50-es évek végén lehetett egy tollvonással megszüntetni, átadni a jogot Dudar részére, mert ahogy nőtt, terjeszkedett településünk, úgy zsugorodott a vásártér, és egyszerűbb volt átadni, mint új helyet kialakítani számára. Egyébként is a maszekvilág haláltusájában ez a lépés egy kegyelemdőfessel ért fel a helybélieknek.

Ma újra előtérbe került a magánszektor. Várom az ötleteket.

Varga József

Hó apó meg-megrázza szakállát

Nem a trópusi vietnámiról, hanem a magyar téltársaság oszlopos csapadéktagjáról szól a történet.

Amire ezen cikk megjelenik, remélem a télnek annyi lesz, és a kikelet virágai, madarai hódítják meg a mezőket.

Karácsony utáni első munkanap volt. Korán reggel vártuk a buszt, de az csak az új esztendőben érkezett meg. A hajnali sötétségben egy-két zárlatos áramátalakító távoli fénye látszott időnként fel-felvillanni, ami biztosította a járókelőknek a világosságot az utcai lámpák helyett. A balinkai és a cseri járat megpróbálkoztak a lehetetlennel, ám a falu végéről visszafordultak. Vártunk... az első hókotróra, hátha nem januárban fejeződik be az útfenntartóknál a szokásos éves karbantartás, illetve talán megtanulták: ha ott náluk a melegebb tájon két centi hó esett, akkor itt már térdig ér.

Nem jön... Nosztalgizunk a tavalyi, a tavalyelőtti, a régebbi hófúvásokról. Nem jön... Megszoktuk már, hogy nem jön a hóeke, csak akkor, ha

olvad, vagy véletlenül eltéved. Elképzelem, a főútvonalakon egymás fenekébe érnek a hótakarító gépek, mert a két centis hótól nem látszik a felezővonal.

Virrad, a kocsmák kinyitottak, nagy forgalomra van kilátás, az ember melegségre vágy a hideg buszmegálló topogások közepette. Idén azért szerencsénk is akad, friss kenyeret süt a pékség, és a tejet ilyen időben nem tudják elvinni Veszprémbe, így az élelmiszer-ellátás biztosított a blokádalatti napokra. A tömeg lassan szétszéled, meleg kenyérrel a kezében megy haza befűteni, havat lapátolni.

A rádió a harmadik napon a vasi, zalai, veszprémi hóhelyzet után bemondja: "sok hó esett a Bakonyban is, a Mór-Zirc közötti út több helyen járhatatlan, ne keljenek útra" – de olvad már.

A mi kis falunk a megye peremére esik, a Dunántúl szívében, ki törődik vele, ha négy-öt napra elszigetelődik a külvilágtól.

Varga József

Emlékezzünk

Ma szerte a világon megemlékeznek a holocaust 50 éves évfordulójáról. A magyar történelem leggyászosabb lapjaira tartozik az akkori időszak. Az embertelen, esztelen fasizmus rémtettei tomboltak. A megszállt leigázott hazá ekkor már nem tudott tovább menedéket adni az idemenekült és itt élő megbélyegzett, megalázott, kisémmizett zsidóságnak. A nyilas rémuralom – idegen hatalom irányítása alatt – végrehajtotta a deportálásokat.

Mindig kaphatók olyan gazemberek, akik a hentesmunkát elvégzik, ezzel besározzák saját nemzetüket Isten ítélőszéke előtt, de Isten nem nemzetek szerint ítél. Az emberiség viszont a szomszédok sugallatára olykor hajlamos az egész államot, népet bűnösnek kezelni, pedig ők sem voltak különbek a Deákné vásznánál. Tudom az nem lehet vigasztalni senki számára sem, hogy itt menekült meg legtöbbször a biztos halál elől, és ma is itt él Európában a zsidóság legnagyobb közössége.

Csetényben is 1944 áprilisában kényszerítő erők közreműködésével lovasszekereken elhurcolták a zsidó lakosságot a Pápa melletti gettóba. A falu népe nem tehetett semmit az erős csendőri kíséret ellen. Az ismerősök, a jóérzésű emberek nem tudták lebeszélni a fegyveres vadállatokat, minden zsidót elvittek. Csak keserves sírás hallatszott a menet után. Nagyon kevesen jöttek vissza Auschwitz poklából és a munkaszolgálatból. A többé haza nem jövők neve ott szerepel a hősi emlékművön, az elesett katonák és polgári áldozatok mellett.

Vigyünk virágot az áldozatok jelképes sírjára, így emlékezzünk rájuk, egykori falunkbéliekre. Nem sok maradt utánuk, csak őseik temetője. Vigyázzunk a temetőkre!